

Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke opvang is bedoeld voor mensen die dakloos zijn en begeleiding nodig hebben en niet in staat zijn zich op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te handhaven in de samenleving. Bijvoorbeeld door:

- psychische problemen
- schulden
- verslaving
- werkloosheid

De maatschappelijke opvang biedt naast onderdak ook zorg, begeleiding en praktische hulp. Maatschappelijke opvang is altijd tijdelijk.

Het recht op maatschappelijke opvang is geregeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015) en is toegankelijk voor vrijwel iedereen die in Nederland woont. De Nederlandse gemeenten hebben op grond van de Wmo2015 de opdracht opvang te verschaffen aan wie hierin zelf niet kan voorzien (niet zelfredzaam is).

U kunt de checklist Gelijke behandeling EU burgers gebruiken om na te gaan of een EU burger recht op gelijke behandeling heeft. Zie hieronder een stappenplan.

Stappenplan

1. **Melding:** Persoon meldt zich bij de gemeente met een hulpvraag, in dit geval inzake maatschappelijke opvang. Nadat hij een melding heeft gedaan, is deze persoon cliënt in de zin van art. 1.1.1 Wmo 2015.
2. **Gemeentelijk onderzoek** (art. 2.3.2 Wmo 2015, duur maximaal 6 weken)
De gemeente moet vaststellen met wie men te maken heeft omdat voor maatschappelijke opvang een onderscheid wordt gemaakt tussen:
  - een ingezetene van Nederland (art. 1.2.1 sub c Wmo 2015) en
  - een vreemdeling.

Alleen een rechtmatig verblijvende vreemdeling heeft recht op opvang maar niet de eerste drie maanden van zijn verblijf (art. 1.2.2 Wmo 2015). Uitzondering hierop is i.g.v. risico's voor de veiligheid van betrokkene als gevolg van huiselijk geweld. U kunt de checklist Gelijke behandeling EU burgers gebruiken om na te gaan of een EU burger recht op gelijke behandeling heeft.

Identiteit vaststellen: Voor het vaststellen van de identiteit geldt artikel 2.3.4 Wmo 2015: de gemeente stelt de identiteit van de cliënt vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

Feiten en omstandigheden persoon onderzoeken: De gemeente onderzoekt o.a. de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de cliënt, alsook de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang.

Onderzoek - beoordeling zelfredzaamheid: om vast te stellen of de cliënt recht heeft op maatschappelijke opvang moet de gemeente in het onderzoek beoordelen of hij/zij zelfredzaam is.

Hierbij dient de gemeente blijkens de jurisprudentie een aantal feiten en omstandigheden van de cliënt mee te wegen. In 2 uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 13 november 2019 kwamen aan de orde dat men in staat wordt geacht om zelf in onderdak te kunnen voorzien en / of op eigen kracht te handhaven in de samenleving als je bijvoorbeeld zelf in staat bent geweest eerder opvang te regelen en/of een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangt. Het niet spreken van de Nederlandse taal is geen aanleiding om niet zelfredzaam te kunnen zijn.

3. **Aanvraag en beschikking (in de zin van de Algemene wet bestuursrecht):** Als het gemeentelijk onderzoek is afgerond dient de cliënt een aanvraag in bij de gemeente. De gemeente heeft vervolgens een termijn van twee weken om een beschikking af te geven (art. 2.3.5. Wmo 2015)

Het besluit om voorzieningen die volgen uit de Wmo2015 toe te kennen is altijd aan de gemeente zelf. De gemeente kan, ongeacht een negatieve beoordeling, begunstigend afwijken. Dit kan bijvoorbeeld in het geval van bijzondere kwetsbaarheid, daarbij kunt u denken aan de behoefte aan acute medisch noodzakelijke zorg of aanwezigheid van minderjarigen.